

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี **ชุดความรู้ การพัฒนาที่ดิน**
และเทคโนโลยี

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปุ๋ยเคมีปลอมนั้นเป็นอย่างไร

เนื่องจากประเทศไทยผลิตปุ๋ยเคมีไม่ได้ ผลิตได้แต่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตเท่านั้น นอกนั้นก็มีการนำเข้าปุ๋ยเคมีบ้างแต่ปริมาณเล็กน้อย แต่การพัฒนาการเกษตรให้ยั่งยืนและมีผลผลิตมากขึ้นตามนโยบายของรัฐจำเป็นต้องใช้ปุ๋ย ทั้งปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ โดยใช้ร่วมกันเป็นแบบผสมผสานตามความจำเป็นของแต่ละพื้นที่แต่ละพืชและฤดูกาล แต่อย่างไรก็ตามปุ๋ยที่นำมาใช้ทุกชนิดต้องเป็นปุ๋ยที่มีคุณภาพดีโดยเฉพาะปุ๋ยเคมีต้องมีคุณภาพถูกต้อง แนนอนและสม่ำเสมอไม่ปลอมปน

ปุ๋ยเคมีปลอม

ตาม พ.ร.บ.ปุ๋ย พ.ศ.2518 ตามบทบัญญัติมาตรา 30(1) ปุ๋ยเคมีปลอม และตามมาตรา 32 นั้น กฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดผลิตขายมิไว้เพื่อขายหรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรไว้ดังนี้

1. ปุ๋ยเคมีหรือวัตถุที่ทำเทียมทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดว่าเป็นปุ๋ยเคมีแท้
2. ปุ๋ยเคมีที่แสดงชื่อว่าเป็นปุ๋ยเคมีอื่น ซึ่งไม่ตรงกับความจริง เช่น ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 แต่ข้างกระสอบเขียนเป็นสูตร 15-15-15 กรณีนี้จัดเป็นปุ๋ยเคมีปลอม
3. ปุ๋ยเคมีที่แสดงชื่อหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า หรือที่ตั้งสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้าซึ่งไม่ตรงกับความจริง
4. ปุ๋ยเคมีที่แสดงว่าเป็นปุ๋ยเคมีมีมาตรฐานหรือเป็นปุ๋ยเคมีตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ซึ่งไม่ตรงกับความจริง
5. ปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามมาตรฐานโดยมีปริมาณธาตุอาหารรับรองต่ำกว่าร้อยละสิบจากเกณฑ์ต่ำสุด ตามที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือระบุไว้ในฉลาก

กรมพัฒนาที่ดิน สำนักปฏิบัติการไทย

www.ladd.go.th

ปุ๋ยเคมีปลอมนั้นเป็นอย่างไร

สำหรับบทบัญญัติในข้อ 32(5) อธิบายเพิ่มได้ว่า ถ้ามีปุ๋ยเคมีสูตร 18-4-5 แต่เมื่อนำไปวิเคราะห์ทางเคมีเชิงปริมาณ มีปริมาณธาตุอาหารรับรองเพียง 14-4-5 เป็นต้น ปุ๋ยสูตรนี้เป็นปุ๋ยเคมีปลอมเนื่องจากปริมาณธาตุอาหารรับรองของธาตุไนโตรเจน ซึ่งขึ้นทะเบียนระบุไว้ในฉลาก 18% แต่วิเคราะห์ได้ 14% ต่ำกว่า 10% ของเกณฑ์ต่ำสุดตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ คือ 18% เมื่อคำนวณแล้ว 10% เท่ากับ 1.8% เท่านั้น ตามตัวอย่างที่ยกมาแสดงมีค่าวิเคราะห์ 14% ต่ำกว่าเกณฑ์ที่แจ้งถึง 4% (คำนวณได้จากการนำค่า 18% ตั้งลบด้วย 14%) แม้จะบวกเกณฑ์คลาดเคลื่อนตามที่กฎหมายได้อนุญาตให้นำค่าคงที่มาบวกเพิ่มในช่วงนี้ สำหรับค่าไนโตรเจน 18% เท่ากับ 0.8% ก็ยังมีค่าวิเคราะห์น้อยไปเท่ากับ 3.2% ซึ่งจัดเป็นปุ๋ยเคมีปลอม

ตาม พ.ร.บ. ปุ๋ย พ.ศ.2518 มาตรา 3 วรรค 11 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ปริมาณธาตุอาหารรับรอง” หมายถึงปริมาณขั้นต่ำของธาตุอาหารหลักที่ผู้ผลิต หรือผู้นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งปุ๋ยเคมีรับรองในฉลากว่ามีอยู่ในปุ๋ยเคมีที่ตนผลิตนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วแต่กรณี โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยเคมี และตามมาตรา 3 วรรค 8 ให้ความหมายคำว่า “ธาตุอาหารหลัก” หมายถึง ธาตุอาหารไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ตามมาตรา 62 ผู้ใดผลิตปุ๋ยเคมีปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 30(1) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5-10 ปี และปรับตั้งแต่ 50,000-500,000 บาท ตามมาตรา 63 ผู้ใดขายมีไว้เพื่อขายหรือ นำ หรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งปุ๋ยเคมีปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 30(1) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3-10 ปี และปรับตั้งแต่ 30,000-100,000 บาท ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง กระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีปลอม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 2,000-20,000 บาท สำหรับผู้ผลิต ผู้นำหรือผู้สั่งเข้ามาในราชอาณาจักรมีโทษทั้งจำทั้งปรับ ■

ข้อมูลจาก : กรมวิชาการเกษตร และวารสารเคหการเกษตร ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 มกราคม 2550

กรมวิชาการเกษตร
ศูนย์ปฏิบัติการ
พิษณุโลก

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12
- กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม 10900 โทร 0-2579-8515

หรือที่